

DIGITALNI IZVORI INFORMACIJA

U ZNANSTVENIM KNJIŽNICAMA

Sofija Konjević
Institut Ruđer Bošković.
Centar za znanstvene informacije
Bijenička cesta 54, 10000 Zagreb
email: sofija@irb.hr

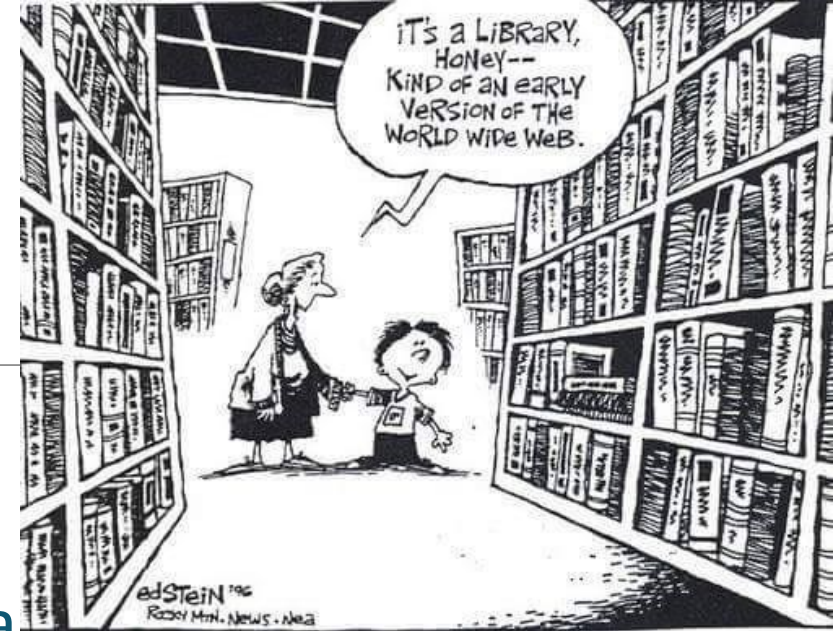
Izvori informacija

prema sadržaju

- ❖ opći - obuhvaćaju sva područja znanja
- ❖ specijalni - posvećeni određenim disciplinama

po vrsti

- ❖ primarni- izvorni (knjiga, časopis, disertacije)
- ❖ sekundarni – uputni (bibliografije, katalozi, baze podataka)
- ❖ tercijarni – izvedeni (biografije, rječnici, enciklopedije, leksikoni...)

Online izvori informacija

Referentni izvori

- Enciklopedije, rječnici, priručnici

Obrazovni izvori

- Obrazovni materijali, e-učenje

Baze podataka

- Bibliografske, citatne, baze s punim tekstom

Knjižnični katalogi

- Popis građe dostupne u jednoj ili više knjižnica

Repozitoriji

- Zbirka digitalnog materijala

Referentni izvori

Rječnici i pravopisi :

- ❖ Hrvatski jezični portal - rječnik hrvatskoga jezika
- ❖ STRUNA - terminološka baza hrvatskoga strukovnog nazivlja u kojoj se sustavno prikuplja, stvara, obrađuje i tumači nazivlje različitih struka
- ❖ Hascheck – Hrvatski akademski spelling checker
- ❖ Megabajt – online informatički rječnik
- ❖ Dvojezični rječnici: englesko-hrvatski
- ❖ Višejezični: WordReference
- ❖ Stručni: kemijski (General Chemistry Glossary)

VIRTUALNA REFERENTNA ZBIRKA

Za lakše snalaženje u zamkama labirinta informacija dostupnih na internetu, poslužite se našom zbirkom odabranih i proverenih mrežnih izvora informacija. Tražite li rječnik ili enciklopediju, atlas ili vremensku prognozu, na pravom ste mjestu!

Podkategorije

Adresari i imenici	Almanasi
Atlasi i karte	Biografije
Enciklopedije	Kalendari
Kalkulatori i konverteri	Kratice
Periodni sustavi elemenata	Priručnici
Rječnici	Standardi i patentni
Statistike	Tezauri

Online

Referentni izvori informacija

Enciklopedije:

- ❖ Enciklopedija Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža
- ❖ Proleksis enciklopedija - prva hrvatska opća i nacionalna enciklopedija u elektroničkom izdanju
- ❖ Encyclopedia Britannica Online
- ❖ Columbia Encyclopedia
- ❖ Scholarpedia – uređuje tim stručnjaka, dostupna u otvorenom pristupu
- ❖ Wikipedija - višejezična, na Webu zasnovana enciklopedija slobodnog sadržaja

Vjerujete li Wikipediji? Je li pouzdana?

Because Wikipedia can not be considered a reliable source, the use of Wikipedia is not accepted in many schools and universities in writing a formal paper, and some educational institutions have banned it as a primary source while others have limited its use to only a pointer to external sources.

(https://en.wikipedia.org/wiki/Reliability_of_Wikipedia, 19.2.2016.)

Podaci s Wikipedije mogu poslužiti kao polazna točka istraživanja ili kao početni izvor informacija, no nije preporučljivo citirati Wikipediju kao izvor podataka u znanstvenome radu! Wikipedija je slobodno uređena enciklopedija čiji se članci mogu stalno uređivati i ne prolaze znanstvenu recenziju prije objavljivanja za razliku od tiskanih enciklopedija i znanstvenih publikacija. Kada naiđete na korisne informacije na Wikipediji, potražite ih u nekom znanstveno recenziranom izvoru i zatim njega citirajte.

(Katedra za antičku provincijalnu i ranokršćansku arheologiju, Odsjek za arheologiju, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, UPUTE ZA IZRADU PISANIH RADOVA)

Referentni izvori informacija

Biografije, Atlasi

- ❖ [Hrvatski biografski leksikon](#)
- ❖ [Tko je tko u hrvatskoj znanosti](#)
- ❖ [The Nobel Prize Internet Archive](#)
- ❖ [Filmski leksikon](#)

- ❖ [Google Maps](#) – [Open Street Map](#)
- ❖ [Google Earth](#)
- ❖ [Geo-Gauss](#) - planovi hrvatskih gradova; zbirka planova i karata
- ❖ [World Atlas and World Maps](#) - karte, zastave, podaci o zemljama, populacija itd.

Obrazovni izvori

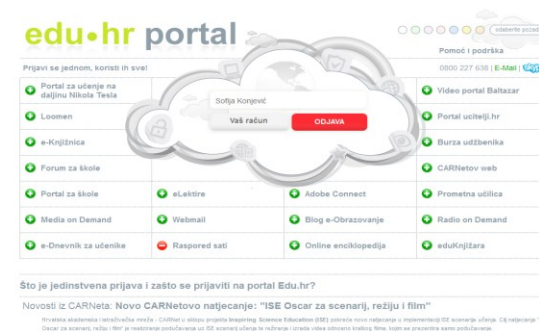
Izvori informacija namjenjeni korištenju u obrazovanju za učenje i poučavanje

Nadopuna klasičnom obrazovanju ili samostalni (e-učenje)

Obrazovni izvori

- ❖ Edu.hr - centralno mjesto za pristup uslugama koje pruža CARNet, a dostupne su uz primjenu elektroničkog identiteta u sustavu AAI@EduHr
Portal za škole ; Nacionalni portal za učenje na daljinu "Nikola Tesla,"
- ❖ Srce online tečajevi , SRCE – sustavi za e-učenje (Merlin, MoD, MuS...)
- ❖ E-škole: astronomija – fizika – biologija – geografija – kemija
- ❖ Biologija.com - znanstveni portal specijaliziran za novosti i članke iz područja biologije i srodnih znanosti:
- ❖ Interaktivna matematika – nastavne cjeline za učenike osnovnih i srednjih škola
- ❖ Mrežni izvori po nastavnim predmetima - Knjižnica OŠ Dubovac Karlovac

- ❖ Filozofski fakultet u Zagrebu – Omega – sustav učenja na daljinu
- ❖ Mef , Vuka – online izdanja – pdf rječnik prehrane i prehrambene tehnologije
- ❖ British Council Zagreb – učenje na daljinu, MIT OpenCourseWare
- ❖ K12 – e-školski programi u SAD-u, Coursera , edX

Video građa

- ❖ [Chemistry videos](#) – Sveučilište Tartu, Estonija
- ❖ [Fizikalni i kemijski pokusi](#) – „svrha stranice CHEMGENERATION.COM promovirati kemiju kroz raznorazne bogate multimedijalne sadržaje, interaktivne ilustracije, igrice i najsuvremenije web aplikacije i učiniti je općenito razumljivom, posebno za mlađe generacije.”
- ❖ [Science Bob](#) – video pokusi iz kemije – [Elephant's Toothpaste](#)
- ❖ [Kemijske reakcije](#) – Sveučilište u Oslu
- ❖ [Beautiful Chemistry](#) – kemijske reakcije snimane 4K UltraHD kamerom
- ❖ [Eduvizija](#) - Preko 1277 video lekcija, 200 pokusa, 2000 primjera riješenih zadataka, kvizovi za provjeru znanja i još mnogo toga!
- ❖ [Znanost](#) - hrvatski znanstveno-popularni portal – donosi novosti iz svijeta znanosti
- ❖ Treći element – [HRT](#) – [You tube](#)

Baze podataka

skup je međusobno povezanih podataka koji se mogu pretraživati

Bibliografske

sadrže podatke o radovima objavljenim u različitim publikacijama. Opisi radova su u pravilu vrlo detaljni, a struktura zapisa je ujednačena unutar pojedine baze

Hrvatska znanstvena bibliografija (CROSBIB)

Citatne

osim bibliografskih podataka o radu daju popise korištene literature/referenci/citata koje autore navode na kraju svojih radova, daju odgovore na pitanja koji su radovi najpopularniji, najčitaniji ili najviše citirani u okviru nekog znanstvenog područja

Baze s cjelovitim (punim) tekstom

Dostupnost cijelog rada, knjige – baze komercijalnih izdavača, otvoreni pristup

Baze podataka

Online baze podataka

Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku zajednicu

E- časopisi

Hrčak – portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske, na jednom mjestu okuplja hrvatske znanstvene i stručne časopise koji nude otvoreni pristup svojim radovima

DOAJ - Directory of Open Access Journals, Scielo ...

E- knjige

- ❖ eLektire – dostupne knjige potrebno je imati aktivan **elektronički identitet** (korisničku oznaku) u AAI@EduHR sustavu
- ❖ Bookvica - Online knjižara u kojoj se mogu pronaći e-udžbenici od osnovne škole do fakulteta, ali i druge obrazovne e-knjige i digitalni obrazovne sadržaje.
- ❖ Projekti: Guteneberg, Cervantes, DOAB, Google books, Zbirka književnih djela...

Knjižnični katalogi

Popis građe koji knjižnica posjeduje, svrha kataloga je da korisnike informira o građi koja se nalazi u knjižnici, čime se omogućuje njezino korištenje

Najstarijim knjižničnim katalogom na svijetu, smatraju se glinene pločice otkrivene u sumerskom gradu Nippuru (2000 godine pr. n. e). Na njima su popisana 62 djela različita sadržaja (Stipčević, 1985)

abecedni, stručni, predmetni

Online katalog - računalni knjižnični katalog, pojedinačni i skupni

Integrirani knjižnični sustavi - automatizira sve dijelove knjižničnog poslovanja, od nabave i obrade građe, do strojno čitljivog kataloga, OPAC-a i kontrole posudbe (Willer, 2000.)

Katalogi knjižnica na stranicama HKD - [Hrvatska](#) – [Svijet](#)

[Katalogi knjižnica u Hrvatskoj i svijetu](#) - stranice Knjižnice IRB-a – [katalog Knjižnice IRBa](#)

[EZB](#) - Elektronische Zeitschriftenbibliothek

Digitalni repozitoriji

Digitalne zbirke koje omogućuju prikupljanje, pohranjivanje, diseminaciju i dugotrajno očuvanje digitalnog materijala (radova, prezentacija, podataka)

- ❖ Tematski – određeno područje znanosti ili određena vrsta građe
Arxiv, E-LIS, PubMed, PhilPapers, Dryad, AgEcon
DART - Europe E-theses Portal
- ❖ Institucijski - znanstvena produkcija određene ustanove

Digitalni repozitoriji u Hrvatskoj

FULIR - Repozitorij Instituta Ruđer Bošković

DABAR - Digitalni akademski arhivi i repozitoriji

Repozitorij Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Repozitorij Filozofskog fakulteta u Zagrebu

Repozitorij Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu - DIGRE

Repozitorij Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

NSK - Digitalni akademski repozitorij – DAR - Nacionalni repozitorij završnih i diplomskih radova - ZIR

Digitalna zbirka HAZU – DIZBI

ARA - Agregator hrvatskih repozitorija i arhiva

OpenDOAR – The Directory of Open Access Repositories